

Stockholm 14 november 2009
Dnr 31-10826/09

Kommissionens rapport om olika möjligheter till djurskyddsmärkning och inrättandet av ett europeiskt nätverk för referenscentrum för djurskydd och djurs välbefinnande

Djurskyddet Sverige (DS) har tidigare skickat sina synpunkter på den genomförbarhetsstudie, som Kommissionen låtit utföra som underlag för Kommissionens uppdrag att se över möjligheterna till djurvälståndsmärkning och inrättandet av ett referenscentrum för djurskydd och djurs välbefinnande. Många av de synpunkter som framfördes i tidigare remissyttrande är relevanta även för DS synpunkter på Kommissionens rapport.

Sammanfattning

Bakgrunden till rapporten är EU:s handlingsplan för djurskydd 2006 – 2010 om möjligheten att låta marknaden och konsumenterna driva på för bättre djurskydd. Konsumentstudier på EU- nivå och nationellt har visat att en majoritet av konsumenterna vill göra medvetna val, men att det ofta finns hinder på grund av bristande information eller vilseledande budskap. Syftet är också att en märkning ska vara pådrivande och ett incitament för ett bättre djurskydd genom att ge djurhållarna möjlighet till bättre betalning.

DS anser att EU-etablissemang sviker konsumenterna om man inte vidtar några åtgärder för att stärka konsumentmakten och ge konsumenterna ökad valmöjlighet. Svenska konsumenter utmärker sig i EU med högt engagemang i djurskyddsfrågor och stor tilltro till att man kan påverka djurskyddet genom sina val av livsmedel. För närvarande kan svenska konsumenter endast göra medvetna val genom de märken som finns idag KRAV, EU-ekologiskt, Demeter och Svenskt Sigill eller en inte fungerande ursprungsmärkning. Så länge det finns skillnader i djurskyddslagstiftning mellan EU:s medlemsländer och länder utanför EU, blir ursprungsmärkning ett viktigt urvalskriterium. DS ser därför med stor oro på regeringens bristande vilja med att införa obligatorisk ursprungsmärkning av samtliga animaliska livsmedel. Livsmedelsverket förordar t o m en avveckling av den obligatoriska märkningen av ursprung av nötkött med hänvisning till förenklingsuppdraget från regeringen.

Kvalitetssäkringssystem och certifiering som inkluderar djurvälståndsspekter har utvecklats, som gynnat utvecklingen. Men dessa måste kunna identifieras från djurskyddssynpunkt för att vägleda konsumenterna. DS anser att Kommissionen och medlemsstaterna bör främja en fortsatt sådan utveckling genom att utnyttja möjligheten till EU-stödda informationskampanjer och utnyttja landsbygdsprogrammen för att stödja certifierade kvalitetssäkringssystem. Men DS vill betona att åtgärder för att utnyttja marknaden för att vara pådrivande för en positiv förändring inte får vara ett alternativ till att införa bindande djurskyddsförordningar eller direktiv.

DS anser bilden av EU:s höga djurskyddsnormer är vilseledande. Fortfarande accepteras långa djurtransporter, intensiva djurhållningsformer och extrem avel. Dessutom saknas djurskyddslagstiftning inom många områden som vuxna nötkreatur, får och lamm och

kalkoner. Rapporten har heller inte beaktat skillnader i djurskyddslagstiftning mellan medlemsländer.

DS stöder inrättandet av ett referenscentrum för djurskydd och djurs välbefinnande. Detta ger möjlighet till att koncentrera resurserna kring djurskydd och djurvälstånd och kan bidra till att vidareutveckla och implementera kunskapen inom Welfare Quality.

Kommentarer på respektive avsnitt

Inledning

DS stöder enligt ovan det övergripande politiska målet att göra det enklare för konsumenterna att välja djurskyddsvänliga produkter och ge producenterna incitament att öka djurvälståndet. Många konsumentstudier inklusive EU-barometern har visat att en stor andel av konsumenterna vill göra medvetna val. Men konsumenterna vill inte bara ha information om djurhållningsformer och djurens välfärd, utan också var djuret är fött, uppfött och slaktat.

DS stöder också tankarna om en dialog mellan djurskyddsorganisationer, offentliga myndigheter, politiker, producenter, återförsäljare och konsumenterna kan bidra till att höja medvetenheten och leda till bättre uppfödningssätt, konsumentval och lagstiftning. Sådana dialoger skulle i ökad omfattning kunna stimuleras av såväl EU-kommissionen som nationella ministerier.

1. Bakgrund och allmänna mål

DS vill betona vikten av att EU ska konkurrera med hög kvalitet på EU-producerade livsmedel. DS förutsätter att en utvärdering av gemenskapens djurskyddspolitik innebär att det därmed skapas underlag för en andra handlingsplan för bättre djurskydd från år 2011 och framåt.

2. Hur kan man öka medvetenheten och öppenhet i fråga om djurskydd

Som tidigare framförts anser DS att dagens EU-gemensamma djurskyddslagstiftning är helt otillräcklig från djurskyddssynpunkt. Det innebär att märka EU-producerade animaliska livsmedel med en EU-logga är förkastligt och vilseledande och kommer inte innebära en stimulering av djurskyddet. Rapporten pekar på frågeställningen kring producenternas möjlighet att få ett merpris för sin investeringar för ett bättre djurskydd. Detta är en realitet för svenska animalieproducenter som har en högre djurskyddsnorm än EU:s miniminorm.

Kommissionens rapport betonar att EU-barometrar och konsultrapporten visar att djurskyddsmärkning skulle ge möjlighet till välgrundade köpbeslut. Men detta kräver harmoniserade djurskyddskrav byggt på solid vetenskaplig grund. Det framförs att konsumenterna skulle bli förvirrade av olika märkningssystem. DS anser det synnerligen olyckligt om diskussion kring olika märkningar av livsmedel innebär att man avstår att på sikt ge konsumenterna den information man vill ha för att kunna göra medvetna djurskyddsval.

3. Djurskydd och dess samband med andra märken för god kvalitet

Rapporten pekar på möjligheten att följa den linje man valt för ekologisk produktion där man i enlighet med en särskild europeisk handlingsplan har betonat vikten av marknadsdrivna strategier. Logon för ekologiskt jordbruk anses väcka förtroende hos konsumenterna om livsmedlens och dryckernas ursprung och kvalitet, och då märket förekommer på en produkt är det tecken på att den uppfyller villkoren i förordningen om ekologiskt jordbruk som innehåller stränga djurskyddskrav som garanteras genom effektiva inspektioner och certifiering i hela EU. DS vill betona att framgången för ekologiskt till stor del också det staliga stödet, som hållit ner priset. I Sverige finns också ett problem med att den ekologiska

förordningens krav ligger på en lägre nivå än KRAV:s djurhållningsregler och svensk djurskyddslagstiftning. Införandet av en EU:s djurskyddstandard skulle kunna innebära att denna understiger svensk djurskyddslagstiftning, vilket vore helt orimligt..

4. Konsumentinformation och marknadsföringsstrategier

Kommissionen diskuterar kring ”reserverade termer”, som kan jämföras med hälsopåståenden (health claims). Reserverade termer kan vara ett sätt att öka säkerheten i informationen till konsumenterna och kan användas speciellt när det gäller kvalitetskoncept. Detta kunde vara en uppgift för det tänkta europeiskt nätverk för referenscentrum för djurskydd och djurs välbefinnande att utveckla sådana kriterier. DS anser att det viktigt att äggmärkning avseende olika djurhållningssystem kan behållas. Erfarenheten av denna är övervägande positiv.

5. Informationskampanjer

Enligt Eurobarometer-uppgifterna är konsumenter intresserade av information i köpögonblicket när det gäller produkter som kommer från djurvänliga produktionssystem. Det kräver emellertid ökad kunskap. EU-medel bör kunna användas för att öka kunskapen om djurens produktionsförhållanden. Sannolikt bedrivs sådana kampanjer bäst på nationell nivå och med nationell anpassning, med hänvisning till skillnaderna i djurskyddslagstiftning mellan medlemsländer.

6. Den internationella dimensionen

WTO accepterar frivilliga märkningssystem om dessa är öppna även för länder utanför EU. Att införa harmoniserade krav för frivillig certifiering skulle kunna gynna djurskyddet i länder utanför EU. DS vänder sig dock mot att OIE skulle ha monopol på att utveckla djurskyddsstandarder. Kriterier inom frivilliga koncept exempelvis Freedom Food, KRAV och Svenskt Sigill har gynnat djurskyddet.

7. Olika normer och en jämförelse av dem

De välfärdsindikatorer som utvecklats inom ramen för EU-projektet Welfare Quality kräver en omfattande utvecklingsverksamhet för att dessa ska kunna implementeras. DS ser stora svårigheter med att dessa i sin nuvarande form skulle kunna utgöra underlag för en konsumentmärkning. Bönderna anser att systemet är för byråkratiskt och kostnadskrävande och konsumenterna kommer egentligen aldrig acceptera intensiva system.

8. Öppenhet och vetenskaplig forskning om djurskydd

I EU finns några relevanta institutioner som arbetar med djurskydd, såsom Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet (Efsa), gemensamma forskningscentret och de nationella referenslaboratorierna. Men för närvarande täcker inte deras mandat alla nödvändiga områden för expertis, särskilt inte samordning av djurskyddsfrågor på EU-nivå, vilket flera berörda parter har påpekat. För att fokusera och stimulera till fortsatt utveckling och implementering inom området djurskydd och djurvälstånd stöder DS inrättandet av ett referenscentrum för djurskydd och djurs välbefinnande.

Med vänlig hälsning

Djurskyddet Sverige

Sven Stenson
Ordförande

Gunnela Ståhle
Styrelseledamot